

Seat No. : _____

12D-107

May-2015

B.A., Sem.-II

EC-I (111) : Gujarati

(‘કલાપીનો કાવ્યકલાપ’)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોનાં ગુણ સરખા છે.

1. ઊર્મિકાવ્યની વ્યાખ્યા આપી, તેનાં સ્વરૂપગત લક્ષણોનો વિગતે પરિચય કરાવો. **14**

અથવા

ગુજરાતી સાહિત્યમાં ઊર્મિકાવ્યનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ જણાવો.

2. ‘કલાપીનો કાવ્યકલાપ’ના આધારે કલાપીની કવિ તરીકેની સિદ્ધિઓ અને મર્યાદાઓની ચર્ચા કરો. **14**

અથવા

ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે)

(1) ‘ગ્રામ્યમાતા’

(2) ‘આપની યાદી’

(3) ‘હૃદય ત્રિપુટી’

(4) ‘એક ધા’

3. ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) **14**

(1) ‘કલાપીનો કાવ્યકલાપ’ની ગઝલો

(2) ‘કલાપીનો કાવ્યકલાપ’નાં પ્રણયકાવ્યો

(3) ‘કલાપીનો કાવ્યકલાપ’નાં ખંડકાવ્યો

(4) ‘કલાપીનો કાવ્યકલાપ’નાં પ્રકૃતિકાવ્યો

4. (અ) નીચેના છંદોનું બંધારણ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો : (ગમે તે બે) 4
- (1) શિખરિણી
 - (2) ઝૂલણા
 - (3) ઉપજાતિ
 - (4) શાર્દૂલ વિકીરિત
- (બ) નીચેની પંક્તિઓમાં છંદ ઓળખાવો : (ગમે તે ત્રણ) 3
- (1) રે પંખીડાં, સુખથી ચણજો, ગીતવા કાંઈ ગાજો.
 - (2) શાને થવું પતિત આશ્રમ ધર્મનાથી
 - (3) ધીમે ધીમે છટાંથી કુસુમરજ લઈ ડોલતો વાયુ વાય.
 - (4) ભમો ભરત ખંડમાં સફળ ભોમ ખૂંટી વળો.
 - (5) નહીં નાથ નહીં નાથ, ન જાણો કે સવાર છે.
આ બધું ઘોર અંધારું, હજી તો બહું વાર છે.
- (ક) નીચેના અલંકારોની વ્યાખ્યા આપી સદૃષ્ટાંત સમજાવો : (ગમે તે બે) 4
- (1) ઉપમા
 - (2) વ્યતિરેક
 - (3) શ્લેષ
 - (4) વર્ણાનુપ્રાસ
- (ડ) નીચેની પંક્તિઓમાં રહેલા અલંકારો ઓળખાવો : (ગમે તે ત્રણ) 3
- (1) અમે રે સૂકું રૂનું પૂમડું, તમે અત્તર રંગીલાં રસદાર
 - (2) ઉપાડેલાં ડગ ઉપર શા લોહ કેરા મણીકા !
 - (3) ગાંધીજી હિંસા અને અસત્યના કટ્ટર વેરી હતા.
 - (4) હિમાલય એટલે હિમાલય જ
 - (5) કામિની કોકિલા કેલિ કૂંજન કરે.

- (1) કલાપીનો જન્મ કઈ સાલમાં થયો હતો ?
(a) 1874 (b) 1901
(c) 1974 (d) 1880
- (2) કલાપીએ 17 વર્ષની વયે ક્યાંનો પ્રવાસ ખેડ્યો હતો ?
(a) સૌરાષ્ટ્રનો પ્રવાસ (b) કાશ્મીરનો પ્રવાસ
(c) મહારાષ્ટ્રનો પ્રવાસ (d) અમેરિકાનો પ્રવાસ
- (3) કલાપીનું મૂળ નામ શું હતું ?
(a) રામસિંહજી (b) વજેસિંહજી
(c) સુરસિંહજી (d) સરદારસિંહ
- (4) કલાપી તખલ્લુસ કયા કવિએ આપ્યું હતું ?
(a) કાન્તે (b) જટિલે
(c) બ.ક. ઠાકર (d) સંચિતે
- (5) રમાબા સાથે આવેલ દાસીનું નામ શું હતું ?
(a) જમના (b) ગંગા
(c) મોંઘી (d) સુશિલા
- (6) 'હૃદય ત્રિપુટી' કાવ્યનો વિષય શું છે ?
(a) પ્રકૃતિ (b) વતનપ્રેમ
(c) પ્રણય (d) ચિંતન
- (7) 'રસહીન ઘરા થૈ છે, દયાહીન થયો નૃપ,
નહીં તો બને આવું, બોલી માતા ફરી રડી.' – આ પંક્તિ કયા કાવ્યની છે ?
(a) સારસી (b) ત્યજાયેલીને
(c) ગ્રામ્યમાતા (d) સનમને
- (8) 'સનમની શોધ' ગઝલમાં કવિનો કયો પ્રેમ વ્યક્ત થયો છે ?
(a) પ્રભુ (b) માતૃ
(c) પ્રકૃતિ (d) વ્યક્તિ
- (9) પૃથ્વી ઇંદના કેટલા અક્ષર હોય છે ?
(a) 14 (b) 17
(c) 19 (d) 21
- (10) 'વીણાનો મૃગ' કયા પ્રકારનું કાવ્ય છે ?
(a) ગઝલ (b) ખંડકાવ્ય
(c) પ્રકૃતિકાવ્ય (d) મહાકાવ્ય

- (11) 'હમીરજી ગોહિલ' – કયા સ્વરૂપનું અપૂર્ણ કાવ્ય છે ?
- (a) ઊર્મિકાવ્ય (b) ખંડકાવ્ય
(c) મહાકાવ્ય (d) આખ્યાનકાવ્ય
- (12) કલાપીએ શોભના સાથે કઈ સાલમાં લગ્ન કર્યા હતાં ?
- (a) 1887 (b) 1888
(c) 1898 (d) 1890
- (13) કલાપીના પ્રકૃતિકાવ્યો ઉપર કયા કવિની અસર જોવા મળે છે ?
- (a) ટાગોર (b) વર્ડઝવર્થ
(c) ગોલ્ડસ્મિથ (d) શૈલી
- (14) કલાપીનું અવસાન કેટલા વર્ષની ઉંમરે થયું હતું ?
- (a) 24 વર્ષ (b) 25 વર્ષ
(c) 26 વર્ષ (d) 28 વર્ષ
-